

TEKNIKAN SANASTOKESKUS ■ CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

TERMINFO

Kymmenes vuosikerta • numero 1 • 1989

Terminologi
palvelee

Voiko liikkuva asema
seistä paikallaan?

Keraamisia sanoja

TERMINFO

Kymmenes vuosikerta • numero 1 • 1989

Julkaisija: Tekniikan Sanastokeskus ry

Kustantaja: Valtion painatuskeskus

Toimituskunta:

Pia Kuusela-Opas, päätoimittaja

Olli Nykänen

Domna Repo

Tilaukset:

Valtion painatuskeskus, Lehtitilaukset

PL 516, 00101 Helsinki puh.

(90) 566 0375

Tilauhinnat vuonna 1989

Kestotilaus 66 mk,

vuoden määräaikainen tilaus 70 mk.

Irtonumero 18 mk.

Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Vuonna 1989 Valtion painatuskeskuksen

aikakauslehtien irtonumeroita myyvät:

Valtikka-kirjakaupat Helsingissä:

Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4

Valtikka-myyntipisteet:

Akateeminen Kirjakauppa

(Tampere, Oulu, Lappeenranta,

Joensuu ja Kuopio)

Turun Kansallinen Kirjakauppa

Kirja-Otava, Jyväskylä

Tilaaajarekisterin osoitetietoja voidaan käyttää suoramarkkinoinnissa.

Sisällys

Terminologi palvelee	3
<small>PIA KUUSELA-OPAS</small>	
NORDTERMin erikoisnumero	4
TERMIPALVELUSTA POIMITTUA	5
Miten kehittää termipalvelua?	7
<small>OLLI NYKÄNEN</small>	
Voiko liikkuva asema seistä paikallaan?	8
<small>SEIJA SUONUUTI</small>	
KIRJAUUTUUKSIA	11
Keraamisia sanoja	13
<small>JOUKO NYSSÖNEN</small>	
Kiinteistöhoitoalan sanasto tekeillä	17
SAMMANDRAG	18

Terminologi palvelee

PIA KUUSELA-OPAS

”Mitä Sinun työhösi kuuluu?” on kysymys, jota osaa melkoisella varmuudella odottaa, jos sanoo olevansa terminologi. Se, miten perusteellisesti kysymykseen vastaa, riippuu siitä, kuinka suureksi kysyjän mielenkiinto osoittautuu. Joskus keskustelu loppuu hyvin lyhyeen, toisinaan huomaa pitävänsä spontaania pienoisesitelmää Tekniikan Sanastokeskuksen toiminnasta.

Sanastokeskuksen ensisijaisena tehtävänä on saada aikaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekniikan ja lähialojen sanastoja. Tätä tarkoitusta varten TSK mm. osallistuu eri tavoin sanastotyöryhmien työskentelyyn.

TSK:ssa jokaisen terminologin työhön kuuluu varsinaiseen sanastotyöhön osallistumisen lisäksi useita muitakin tehtäviä. Näitä voivat olla esimerkiksi termipalvelun hoitaminen, termipankin päivittäminen, opetus, uusien termien metsästyminen, lausuntopyyntöihin vastaaminen, kirjastonhoito tai Terminfon toimittaminen. Yksitoikkoiseksi ei siis kukaan meistä voi työtään moittia, vaikka kukaan ei ihan kaikkeen osallistukaan.

Sanastotyöhön osallistuminen

TSK on tälläkin hetkellä mukana monessa sanastohankkeessa. Osa niistä toteutetaan TSK:n johdolla, mikä käytännössä merkitsee sitä, että joku TSK:n terminologeista on nimetty sanastotyöryhmän sihteeriksi.

Sihteerin käy läpi valitun lähdeaineiston ja laatii sen perusteella alustavan termiinventaarion. Sihteerin tehtäviin kuuluu lisäksi mm. käsitejärjestelmien ja määritelmien luonnosteleminen työryhmän kokouksiin, aineiston viimeisteleminen työryhmän ohjeiden mukaan, erikielisten vastineiden haku ja aineiston tarkistus.

Toisissa hankkeissa TSK:n osuus on pienempi. TSK:n edustaja osallistuu työryhmän kokouksiin ja neuvoo sanastotyön periaatteiden soveltamisessa, mutta sihteerin tehtävät hoitaa joku muu.

Sanaston laatiminen terminologisten periaatteiden mukaisesti, selvittämällä ensin käsitejärjestelmät ja kirjoittamalla systemaattiset määritelmät niiden perusteella, on joidenkin mielestä saivartelua ja turhan paljon aikaa vievää puuhaa. Onpa käynyt niinkin, että sanastoehdotuksen lausuntopyyntöön vastattuamme olemme saaneet seuraavanlaista palautetta: ”Muutosehdotukseenne olivat asiallisia, ja ottamalla terminologin mukaan työhön olisimme varmasti välttäneet tiettyntyyppiset virheet. Meillä ei kuitenkaan ole varaa uhrata sanastotyölle niin paljon aikaa kuin se teidän neuvojenne mukaan tehtynä veisi.”

Asia on juuri päinvastoin. Terminologin tehtävä sanastotyöryhmässä ei suinkaan ole pitkittää ehdoin tahdoin sanaston valmistumista, vaikka äkkinäisempi voisi hankkeen alussa näin kuvitellakin. Kokemus on osoittanut, että työn alkuvaiheessa kannattaa uhrata aikaa ja vaivaa käsitteiden huolelliseen analysointiin ja käsitejärjestelmien rakentamiseen. Yhdenmukaisten määritelmien laatiminen ja sanaston tarkistaminen on sen jälkeen huomattavasti helpompaa.

Toimitustehtävät

Sanaston tarvitsija voi halutessaan myös jättää koko sanastotyön TSK:n terminologisten tehtäväksi. Voimme esimerkiksi koostaa kaksi- tai monikielisen sanaluetelon halutulta alueelta, tarvittaessa myös määritellä sovitut käsitteet, tulostaa ja monistaa sanaston tai vaikkapa kerätä sen levykkeelle pieneksi termipankiksi. Skaalamme ulottuu asiakirjaan tulevien termien ja selitysten tarkistamisesta kokonaisesti

sanastoihin. Mitä tahansa sanastotyön alalta TSK:n jäsenyhteisössä tarvitaankin, terminologit ovat valmiina palvelukseen.

Sanastotyön kurssit

TSK järjestää tavallisesti suppeahkon terminologian ja sanastotyön kurssin niille työryhmille, joissa sillä on edustus. Vuosittain järjestetään myös kahden päivän mittaisia kursseja, joille kaikki sanastotyöstä kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Kursseilla käsitellään terminologian teorian perusteita, erityyppisiä käsitejärjestelmiä, määritelmien laatimista, terminmuodostusta, sanastotyön vaiheita ja työn koordinoimista. Kurssit ovat hyvin käytännönläheisiä ja sisältävät runsaasti ryhmätöitä.

Termipalvelu

Termipalvelu on TSK:n palvelumuodoista ehkä tunnetuin. Ilmaista termipalvelua annetaan päivittäin klo 9.00 — 11.00. Puhelinnumero on (90) 738 831. Ilmaisen termipalvelun lisäksi TSK tarjoaa jäsenyhteisölleen ns. jäsenpalvelun. Sekin on termipalvelua, mutta soittamalla eri numeroon jäsenet voivat välttää yleisen termipalvelun ruuhkat ja soittaa muulloinkin kuin

varsinaisena päivystysaikana. Jäsenpalvelun puhelinnumero on (90) 735 568.

Termipalvelusta voi kysyä mm. tekniikan termien oikeellisuutta, lyhenteitä, erikielisiä vastineita tai käsitteen määrittelyä. Termipalvelumme on erikoistunut tekniikan eri aloihin, mutta emme vierasta myöskään talouden, hallinnon tai juridii-kan termeihin liittyviä kysymyksiä.

Vastausten antaminen onnistuu äärimmäisen harvoin heti puhelun aikana, sillä termipalvelijan tiedot eivät ole päässä, vaan kirjoissa, lehdissä, standardeissa, sanaluetteloissa ja erilaisissa muistiinpanoissa Tekniikan Sanastokeskuksen kirjaston hyllyillä sekä termipankki TEPAssa. Jos nekkään eivät auta, termipalvelija voi vielä kääntyä ulkopuolisten asiantuntijoiden puoleen.

Asiayhteys on termivastineita etsittäessä tärkeä. Vastineen hakua helpottaa paljon, jos asiakas pystyy kertomaan, mitä termi tarkoittaa tai millaisessa tekstissä se esiintyy. Usein näin onkin, mutta joskus asiakkaalla on edessään lista erilaisia sanoja, jotka eivät tunnu mitenkään liittyvän toisiinsa, ja niiden joukossa joku outo termi, jonka vieraskielinen vastine meitä pyydetään etsimään. Tällaisessa tilanteessa on mahdoton tietää, mistä etsimisen aloitaisi, ja vaikka vastine kaikesta huolimatta löytyisikin, ei voi olla varma siitä, että se on juuri se, mitä on etsinyt.

NORDTERMin erikoisnumero

Pohjoismaisen erikoiskielten ja terminologian aikakauslehden numero 88/2 on NORDTERMin erikoisnumero. Lehti sisältää kuusi artikkelia, jotka on alunperin laadittu esitelmiksi Vaasassa vuonna 1987 pidettyyn eurooppalaiseen erikoiskielten symposiumiin. Kukin pohjoismaa esittelee omaa sanastotyötään ja lisäksi lehti sisältää yhden artikkelin, joka kertoo NORD-TERM-organisaatiosta, sen tavoitteista ja toimintatavoista.

Numero on poikkeuksellisesti kokonaan englanninkielinen, koska sen toivotaan saavuttavan lukijoita myös pohjoismaiden ulkopuolelta ja kertovan siten mahdollisimman laajalle yleisölle pohjoismaisesta sanastotyöstä ja alan yhteistyöstä.

Erikoisnumerosta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Tekniikan Sanastokeskukseen.

TERMIPALVELUSTA POIMITTUA

Tiedonsiirron lyhenteitä

Tiedonsiirron alati kehittyessä vilisee alan teksteissä runsaasti erilaisia lyhenteitä, jotka useimmiten ovat peräisin englanninkielisistä sanoista. Suomalaisetkin käyttävät monesti näitä englanninkielisiä lyhenteitä kuin tuttuja sanoja, sen enempää selittelemättä. Asiaan vihkiytymättömälle pelkät lyhenteet eivät kuitenkaan kerro mitään. Seuraavassa joitakuita viime aikoina termipalvelussa esiin tulleita:

EDI, electronic data interchange

fi organisaatioiden välinen tiedonsiirto, OVT

OSI, Open Systems Interconnection

fi avointen järjestelmien liitäntä

VAN, value added network

fi lisäarvoverkko

WAN, wide area network

fi yleinen verkko

PAD, packet assembly-disassembly

fi paketin kokoaminen ja purkaminen

Palvelin

Mikrotietokone- ja muissakin lähiverkoissa tarvitaan tavallisesti yksi kone ohjaamaan verkon liikennöintiä. Englanniksi kyseessä on *server*. Vaikka monet kielet ovatkin lainanneet englanninkielisen termin suoraan itselleen, suomen ei tarvitse eikä kannata tyytyä *serveriin*. Oikea termi on *palvelin*. Tarvittaessa voidaan käyttää myös pitempää muotoa *päätepalvelin*. Sen sijaan ei pitäisi puhua *palvelijasta*, koska kyseistä laitetta tuskin kukaan lukee talonsa palvelusväkeen.

Videoprinter suomeksi

Muutamit termipalveluasiakkaat ovat kysyneet, onko englannin *videoprinter* jo saanut suomalaisemman vastineen kuin slangimaisen *videoprintterin*. Kyseessä on laite, joka tulostaa pysäytetyn videokuvan värikuvaksi, postikortiksi, tarraksi, kuultokalvoksi tai siirtokuvaksi.

Suomenkielistä termiä emme ole onnistuneet kirjoista tai lehdistä löytämään, mutta pieni haastattelukierros kielentutkijoiden ja -huoltajien keskuudessa synnytti termin *videovedostin*. Mielestämme termi sopii mainiosti tehtäväänsä, joten suositamme sitä käytettäväksi *videoprintterin* asemasta.

Laajakuvatelevisio

Englannin *large screen television* tarkoittaa televisiota, jonka kuvaruutu on litteämpi ja leveämpi kuin tavallisessa televisiossa. *TSK 10 Videosanasto* kertoi *laajakuvatelevisio* tarkoittavan televisiota, jossa sivusuhte on 16:9 eli noin 5:3, kun tavallisessa televisiossa sivusuhte on 4:3. Osoittautui, että kyse on juuri tästä, vaikkakin Videosanaston mukaan englanninkielinen termi olisi *wide screen television*. Ei liene ensimmäinen eikä viimeinen kerta, kun englannissakin tiettyjä asioita nimetään monin tavoin. Ruotsiksi laajakuvatelevisio on muuten *vidbildstelevision*.

Ei mikään lattaviila

Englannin *flat file* voidaan suomentaa mm. *lattaviilaksi*. Siitä ei kuitenkaan ole kyse, jos kontekstissa puhutaan tietokannoista. "Flat file database" on näet relatiotietokanta (englanniksi tavallisesti *relational database*), ja pelkkä "flat file" lienee tietokantajärjestelmään kuuluva tiedosto, joka sisältää relaatioita eli tietojen välisiä suhteita.

Ruiskutus vai suihkutus

Yhä useammissa autoissa käytetään polttoaineen syötön tehostamiseksi menetelmää, jossa polttoaine ruiskutetaan paineisenä moottorin palotilaan. Kyse on samasta asiasta, käytetäänpä sitten termiä *polttoaineen ruiskutus* tai *polttoaineen suihkutus*. Vielä ytimekkäämpiä ilmauksia ovat *suoraruiskutus* ja *suorasuihkutus*, jotka nekin tarkoittavat samaa.

Yksiselitteistä suositusta termien *ruiskutus* ja *suihkutus* välillä ei tässä yhteydessä voi valitettavasti antaa. Molempia käytetään melko vakiintuneesti rinnakkain, ja molemmilla on omat perusteensa.

Integraation määritelmä

Euroopan yhdentyminen on päivänpolttava asia suomalaisillekin. Siihen liittyen termipalvelusta kysyttiin käsitteen 'integraatio' määritelmää. Suomen kielen opukset tarjosivat yksinkertaisesti sanaa *yhdentyminen*, joka kieltämättä on hyvin läpikuultava ja suomalaisempi vastine *integraatiolle*. TSK:n kirjastosta löytyi lopulta *West's Law & Commercial Dictionary*, joka tarjosi seuraavan englanninkielisen määritelmän:

integration

The act or process of making whole or entire. Bringing together different groups (as races) as equals.

Puhelimitse annettava neuvonta on edelleen TSK:n termipalvelun päämuoto.

Miten kehittää termipalvelua?

OLLI NYKÄNEN

Tekniikan Sanastokeskuksen ilmainen termipalvelu, puh. (90) 738 831 on tietävästi ainoa lajissaan koko maailmassa. Tästä kai johtuu, että se on myös melkoisen kuormitettu. Soittoja saadaan kahden tunnin päivystysaikana (arkisin klo 9-11) tavallisesti kymmenkunta, ja monilla soittajista on esitettävänä useita kysymyksiä. Kysymyksiä tulisi varmasti monin verroin nykyiseen verrattuna, jos päivystysaika ei olisi rajattu. Nytkin termipalvelijalta kuluu usein lähes koko työpäivä kysymysten selvittämiseen.

Teletekniikkako avuksi?

Yksi tapa kehittää termipalvelua nykyisestä olisi ottaa käyttöön uusia kanavia kysymysten ja vastausten välittämiseksi. Niitä voisivat olla ainakin telekopiointi ja eräät päätepostijärjestelmät. Niiden etuina olisivat ennen muuta riippumattomuus kellonajasta ja vastaajan läsnäolosta soittohetkellä.

Telekopiointia voidaan jo nyt hyödyntää termipalvelussa, tosin rajoitetusti. Jos termikysymyksiä on paljon tai jos kysymyksen selvittäminen vaatii laajahkon kontekstin näkemistä, voi termipalvelulle lähettää telekopion Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen telekopiolaitteeseen. Toistaiseksi Tekniikan Sanastokeskus ei kuitenkaan ota termikysymyksiä vastaan telekopioteitse, jollei siitä ensin tapauskohtaisesti sovita.

Päätepostin käyttö olisi mahdollista toisaalta TEPAN käytön yhteydessä, toisaalta kaupallisten päätepostijärjestelmien (HPY:n *Elisa*, PTL-Telen *Telebox*) kautta. Molempien heikkoutena on kuitenkin asiakaskunnan suppeus. Vain pienellä osalla termipalvelua tarvitsevista on nykyisin realistinen mahdollisuus liittyä näiden

päätepostijärjestelmien käyttöön, olkoonkin, että ne, jotka ovat yhteydessä korkeakoulujen väliseen FUNET-verkkoon, voivat jo nyt lähettää päätepostia Sanastokeskuksen tunnukselle SAMPO::TSK.

Myös PTL-Telen yhdyslinjan (9700-numero) käyttöönottoa termipalvelussa on harkittu. Tuolloin koko maassa voisi soittaa termipalveluun samalla hinnalla. Tämä palvelumuoto sopii kuitenkin ensi sijassa maksullisiin, puhelun aikana annettaviin palveluihin, eikä Tekniikan Sanastokeskuksen tarkoituksena ole lopettaa ilmaista termipalvelua.

Resurssit pullonkaulana

Tekniikan Sanastokeskus ry:n hallitus on pohtinut termipalvelun kehittämismahdollisuuksia ja todennut, että termipalvelun ongelmat eivät itse asiassa ole niinkään kysymysten ja vastausten välityskanavassa vaan työhön käytettävissä olevien resurssien niukkuudessa. Tekniikan Sanastokeskuksessa on nykyisin alle kymmenen vakituista työntekijää, heistäkin puolet osa-aikaisia. Termipalveluvuorot on jaettu näistä neljälle, jäsenpalveluun osallistuvat tarpeen mukaan kaikki.

Koska termipalvelu on vain osa TSK:n toimintaa, siihen voidaan käyttää vain osa työajasta. Jos termipalvelijalta kuluu koko päivä kysymysten selvittämiseen, uhkaa jo moni muu tärkeä asia jäädä hoitamatta. Toimeksiantojen määrä on siis pakko pitää edes jotenkin rajallisena.

Edellä mainittujen teleteknisten keinojen käyttökään ei vapauttaisi resursseja, ehkä pikemminkin päinvastoin. Tärkein ja kipeimmin kaivattu parannus termipalveluun olisi työvoiman lisääminen. Se taas vaatisi tunnetusti jonkin verran aikaa ja ennen kaikkea rahaa.

Voiko liikkuva asema seistä paikallaan?

SEIJA SUONUUTI

Matkapuhelintermistö on asiaan vihkiytymättömälle täydellisen hämmentävää. Tähän olemme usein termipalvelussakin törmänneet. Seija Suonuuti esittelee seuraavassa alan käsitteistöä ja termistöä. Kirjoittaja on Telenokia Oy:n terminologi ja TSK:n telesanastotyöryhmän jäsen.

Kun viime vuosina matkapuhelinala on voimakkaasti kehittynyt ja samalla jatkuva puhelimitse tavoitettavuus on tullut entistä tärkeämmäksi, on myös erilaisten matkapuhelinverkkojen tilaajalaitteiden kirjo lisääntynyt aivan uskomatonta vauhtia.

Lehdistön kielenkäytössä tapahtui vuoden 1987 aikana mielenkiintoinen muutos. Alkuvuodesta käytetyin termi oli *autopuhelin*. Kesän kuluessa tuo termi vaihtui *matkapuhelimeksi*, ja loppuvuodesta ei *autopuhelinta* enää yleensä nähtynyt, ellei kyseessä todella ollut autoon kiinteästi kytketty matkapuhelin.

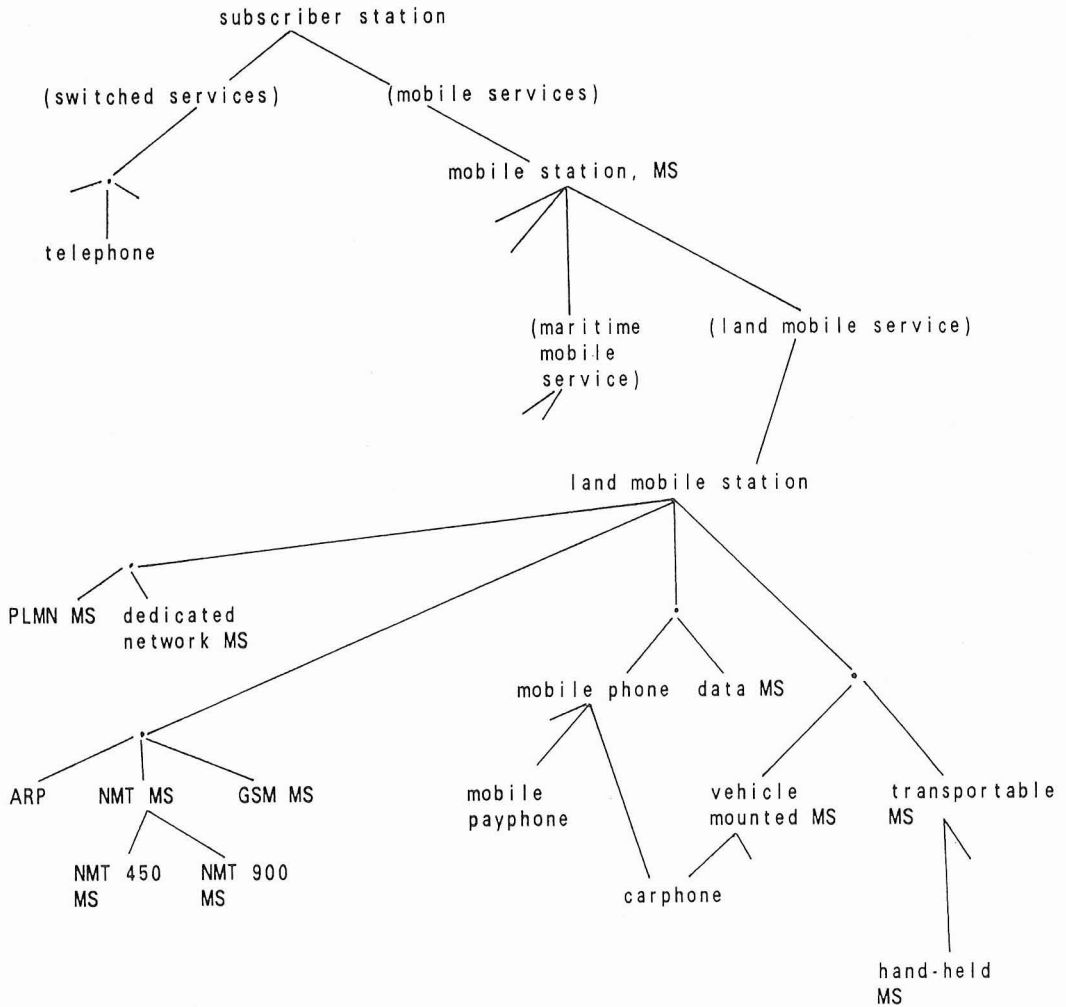
Kaikki tässä artikkelissa esitetyt laitteet ovat maaliikenteen matkapuhelinverkkojen (*land mobile network*) tilaajalaitteita (*subscriber station*), joiden avulla voidaan käyttää hyväksi verkon palveluja ja olla yhteydessä toisiin tilaajalaitteisiin. Koska suomenkielinen termistö on varsin vakiintumatonta, on sanasto laadittu englannin kielen käsitejärjestelmän pohjalta.

Matkapuhelinpalvelussa (*mobile service*) tiedonvälitykseen käytetään radioaaltoja. Tästä syystä jokainen tilaajalaitte, liikkuva asema (*mobile station, MS*), sisältää radiolähtetimen ja -vastaanottimen. Koska radioaaltojen taajuus ja välitystapa ovat varsin keskeisiä matkapuhelimen käytössä, on tärkeää mainita, minkä järjestelmän matkapuhelimesta on kysymys.

Yleisistä matkapuhelinverkoista (*PLMN*) on Suomessa käytössä käsivälitteinen ARP-verkko sekä automaattisen NMT-järjestelmän kaksi verkkoa, NMT 450 ja NMT 900 -verkot. Paljon puhutaan myös tulossa olevasta GSM-järjestelmän mukaisesta matkapuhelinverkosta. Näitä järjestelmiä voidaan käyttää myös jonkin yhteisön käytössä olevissa erillisverkoissa (*dedicated network*).

Liikkuvia asemia voidaan käyttää yhtä moniin tarkoituksiin ja yhtä monin tavoin kuin kiinteisiin puhelinverkkoihin kytkettyjä tilaajalaitteita. Tavallisin liikkuva asema lienee matkapuhelin (*mobile phone*), joka käyttäjän kannalta vastaa toiminnaltaan puhelinta. Lisäksi matkapuhelinverkon tilaajalaitteena voidaan käyttää esimerkiksi mikrotietokonetta tai päätettä (*data MS*). Junissa ja saaristossa on käytössä matkapuhelinverkkoon kytkettyjä yleisöpuhelimia, rahamatkapuhelimia (*mobile payphone*).

Käyttäjän kannalta kiinnostavia ovat myös matkapuhelinten koko ja liikuteltavuus. Matkapuhelin voidaan kiinnittää johonkin ajoneuvoon, esimerkiksi autoon. Tällainen matkapuhelin, ajoneuvoasema (*vehicle mounted MS*), käyttää ajoneuvon akkua ja antennia. Sen sijaan kannettava matkapuhelin (*transportable MS*) tarvitsee oman akun ja antennin. Kun kannettava matkapuhelin on pieni ja kevyt sekä lisäksi suunniteltu toimimaan parhaiten korkeintaan kävelyvauhdissa, puhutaan *käsipuhelimesta* (*hand-held MS*). Usein on käytännöllistä, että kannettavat matkapuhelimet voidaan kiinnittää käyttämään ajoneuvon akkua ja antennia. Tällöin puhutaan yhdistetyistä asemista — *yhdistetystä ajoneuvoasemasta ja kannettavasta asemasta* tai *yhdistetystä ajoneuvoasemasta ja käsipuhelimesta*.

Sanastoa

1

subscriber station

fi tilaajalaite

2

mobile station, MS

fi liikkuva asema, siirtyvä asema, matkapuhelinasema; yleiskielessä myös: matkapuhelin

3

land mobile station

fi matkapuhelinasema (ei vakiintunutta termiä)

4

PLMN mobile station, PLMN MS

fi yleisen matkapuhelinverkon liikkuva asema, yleisen matkapuhelinverkon asema; myös: matkapuhelin

- 5
mobile phone, mobile telephone
fi matkapuhelin
- 6
mobile payphone, coin-box mobile phone, coin-box MS
fi rahamatkapuhelin
- 7
vehicle mounted mobile station, vehicle mounted MS
fi ajoneuvoasema; myös: ajoneuvo-
puhelin
- 8
carphone
fi autopuhelin
- 9
transportable mobile station, transportable MS
fi kannettava matkapuhelin, kannetta-
va asema
- 10
hand-held mobile station, hand-held MS, hand-portable MS
fi käsimatkapuhelin, käsipuhelin
- 11
combined vehicle mounted and transportable MS
fi yhdistetty ajoneuvoasema ja kan-
nettava asema

- 12
combined vehicle mounted and hand-held MS
fi yhdistetty ajoneuvoasema ja käsi-
puhelin

Lyhenteitä

PLMN, Public Land Mobile Network
Yleinen matkapuhelinverkko.

ARP, AutoRadioPuhelin
Käsivälitteinen matkapuhelinverkko.

NMT, Nordic Mobile Telephone
Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Suomen
telehallintojen yhteistyönä kehittämä
automaattinen matkapuhelinjärjestel-
mä.

NMT 450
NMT-järjestelmä, joka toimii 450
MHz:n taajuusalueella.

NMT 900
NMT-järjestelmä, joka toimii 900
MHz:n taajuusalueella.

GSM, Groupe Special Mobile
CEPT:n (Conférence Européenne des
Administrations des Postes et des
Télécommunications) asettama työ-
ryhmä, jonka tehtävänä on määrittellä
yleiseurooppalainen automaattinen
matkapuhelinjärjestelmä, GSM-jär-
jestelmä.

TEPA-seminaari toukokuussa

Tekniikan Sanastokeskus järjestää
29.5.1989 seminaarin TEPA-termipankin
käytöstä. Tarkemmat tiedot seminaarista

julkaistaan seuraavassa numerossa. Asia-
ta kiinnostuneet voivat kysyä lisätietoja
TSK:sta *Eila Heliniltä* puh. (90) 731 5205.

KIRJAUUTUUKSIA

Turvallisuusalan sanasto (TSK 15)

Tekniikan Sanastokeskuksen julkaisusarjassa ilmestyy pitkään kaivattu *Turvallisuusalan sanasto*. Sanasto on jatkoa Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton toimeksiannosta laaditulle *Rikosilmoitusasestolle* (TSK 5, 1984).

Sanasto käsittää runsaat 200 termiä mm. riskinhallinnan, vahingontorjunnan, vartiointin ja teknisen valvonnan aloilta. Kullekin käsitteelle on laadittu suomen- ja ruotsinkieliset määritelmät. Suomenkielisille termeille on pyritty hakemaan ruotsin-, tanskan-, norjan-, englannin- ja saksankieliset vastineet. Sanastoon on otettu myös Suomessa käytettävät ruotsinkieliset termit, mikäli ne poikkeavat Ruotsissa käytetyistä.

Sanaston laatiminen aloitettiin vuonna 1984, kun Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton suojelutekninen valiokunta perusti vartiointialan sanastotyöryhmän. Sanastotyötä pidettiin välttämättömänä, koska eri vartiomisliikkeiden käyttämien sanastojen oli todettu poikkeavan sekä toisistaan että Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton laatimien suojeluohjeiden sanastosta.

Työn kestäessä havaittiin, että sanastoon on otettava myös turvallisuus- ja riskinhallinta-alan termistöä. Tämän vuoksi työryhmän nimi muutettiin vuoden 1986 alusta turvallisuusalan sanastotyöryhmäksi.

Sanastosta ovat antaneet lausuntonsa Suomen Vartioliikkeiden Liitto ry., Riskinhallintayhdistys ry., Finnsecurity ry. sekä Ruotsista Tekniska Nomenklaturcentralen ja Försäkringsbranschens Serviceaktiebolag, Norjasta Rådet for Teknisk Terminologi ja Forsikringssekselskapenes Godkjennelsenevnd sekä Tanskasta Dansk Forening for Skadesforsikring.

Sanastoa koskevat huomautukset ja ehdotukset pyydetään osoittamaan Tekniikan Sanastokeskukselle, Sörnäisten rantatie 25, 00500 Helsinki.

Turvallisuusalan sanasto. Säkerhets- och bevakningsordlista. Toim. Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Vakuutusalan Kustannus Oy. Helsinki, (painossa). (TSK 15).

Färg- och lackteknisk ordlista (TNC 88)

Tekniska nomenklaturcentralen har gett ut en ny färg- och lackteknisk ordlista. Ordlistan har varit efterlängtat eftersom dess föregångare, *Färg- och lackteknisk ordlista* (TNC 38), i vissa avseenden är föråldrad och dessutom slutsåld sedan några år.

Arbetet med TNC 88 sattes igång redan 1978 av Skandinaviska Lackteknikers Förbund. Ordlistearbetet utfördes av arbetsgrupper inom var och en av de danska, finska, norska och svenska färgteknikerföreningarna och byggde i huvudsak på *Paint/Coatings Dictionary*, utgiven 1978 av den amerikanska organisationen Federation of Societies for Coatings Technology.

År 1981 förelåg ett första manuskript på engelska. Detta översattes sedan till svenska och bearbetades av en svensk arbetsgrupp. Sedan 1985 medverkade TNC aktivt i arbetet i syfte att åstadkomma största möjliga anpassning till TNC-principer, till olika nationella och internationella standarder samt till TNC 38 och ordlistor inom angränsande områden.

Ordlistan innehåller cirka 1 100 termer med definitioner på svenska samt motsvarigheter på engelska, franska, tyska, danska, norska och finska. Den omfattar termer för färger, lacker och besläktade produkter; bindemedel, pigment, lösningsmedel och andra komponenter, applicering, torkning, egenskaper och defekter. Urvalet har begränsats till aktuella termer som är specifika för färg- och lackområdet. Endast ett fåtal rationella kemiska namn har tagits med.

De finska termerna har granskats av Centralen för teknisk terminologi med hjälp av flera ämnesexperter.

Färg- och lackteknisk ordlista. Skandinaviska Lackteknikers Förbund, Tekniska nomenklaturcentralen och Svensk Byggtjänst. Stockholm, 1988. 288 s. ISBN 91-7332-454-X, ISSN 0081-573X. (TNC 88).

Ordbok for fluidteknikk (RTT 56)

Rådet for teknisk terminologin julkaisusarjassa on ilmestynyt viisikielinen hydraulikan ja pneumatiikan sanasto *Ordbok for fluidteknikk* (RTT 56). Sanasto käsittää 1070 norjankielistä termiä, norjankieliset määritelmät sekä ruotsin-, englannin-, saksan- ja ranskankieliset vastineet. Norjankielisistä termeistä on annettu bokmälin ja nynorskin muodot silloin, kun ne eroavat toisistaan.

Sanastotyö aloitettiin vuonna 1980

Norjan konepajateollisuuden standardisoimiskeskuksen pyynnöstä. Työryhmään kuului alan asiantuntijoita eri järjestöistä ja yrityksistä. Työryhmän sihteeristönä toimi RTT.

Sanasto perustuu kokonaisuudessaan kansainväliseen standardiin ISO 5598-1985 *Fluid power systems and components — Vocabulary*. Sanastossa on säilytetty standardin systemaattinen rakenne ja numerointi, jotta sitä olisi helppo käyttää yhdessä standardin kanssa.

Suomenkieliset vastineet sanastoon löytyvät Suomen standardisoimisliiton julkaisemasta sanastostandardista SFS-ISO 5598 *Hydrauliikka ja pneumatiikka. Sanasto*, jonka numerointi on niinkään sama kuin ISO 5598-1985:n. SFS-ISO 5598 sisältää kansainvälisen standardin englanninkielisen tekstin sekä termien suomen- ja ruotsinkieliset vastineet.

Ordbok for fluidteknikk. Toim. Rådet for teknisk terminologi. Oslo, 1988. 206 s. ISBN 82-519-0896-5, ISSN 03595390. (RTT 56).

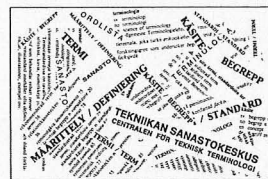
Sanastotyön käsikirja

Sanastotyö mielletään usein sekavaksi, ikäväksi ja raskaaksi tehtäväksi, joka on omiaan vain erityistä saivartelutaipumusta osoittaville. Suurin syy tähän käsitykseen on ollut sanastotyön satumanvaraisuus. Paljon puhuttu Euroopan yhdentyminen asettaa monen muun asian ohessa myös sanastot ja varsinkin niiden laadun aivan uuteen asemaan.

Tekniikan Sanastokeskuksen toimittama ja koulutustoiminnassaan testaama *Sanastotyön käsikirja* esittelee nykyaikaisen kansainvälisen lähestymistavan erikoisalojen käsitteistön rakentamiseen ja esittämiseen. Se on tarkoitettu jokaiselle, joka joutuu käyttämään ja luomaan ammattitermistöä. Pienen totuttelun jälkeen käsikirjassa esitetyt työtavat nopeuttavat sanastotyötä ja parantavat sanaston laatua tuntuvasti. Terminografiaa käsittelevässä osassa kuvatut sanaston esittämismallit säästävät monelta yksityiskohtien miettimiseltä.

Sanastotyön käsikirja. Handbok i terminologiarbete. Toim. Tekniikan Sanastokeskus ry, Suomen Standardisoimisliitto SFS r.y. Helsinki, 1988. 217 s. ISBN 951-9337-66-0, ISSN 0780-7961, ISSN 0350-5390. (TSK 14, SFS KK 50). 195 mk. Oppilaitokset, oppilaskunnat ja yleiset kirjastot saavat SFS:n tuotteista 25 % alennuksen.

1988

Sanastotyön käsikirja
Soveltavan terminologian
periaatteet ja työmenetelmät

Keraamisia sanoja

JOUKO NYSSÖNEN

Kreikan kielen *savea* tarkoittavasta sanasta *keramos* tuleva *keramiikka*, täsmällisemmin *keramiikkatuote*, *keramiikkaesine*, tarkoittaa kaikkia savesta polttamalla valmistettuja esineitä. Toisaalta *keramiikka* tarkoittaa myös saviesineiden valmistustaitoa, oppia saviesineiden valmistamisesta, ja keramiikkataidetta. Keramiikka on myös materiaali. Seuraavassa kirjoituksessa esitetään — erään termipalvelukysymyksen innoittamana — lyhyesti keskeisiä keramiikkatermejä vieraskielisine vastineineen. Esitys on painottunut käyttö- ja koristekeramiikkaan.

Mistä on kysymys?

Keramiikka käsittää paljon erilaista tavaraa. Sen yhtä äärimmäisyyttä ilmentävät raskaan prosessiteollisuuden tuottamat tiilet ja laatat, toista huipputekniset turbomoottorin osat ja kolmatta keraamiikkataideteokset. Väliin jäävät ne lukuisat tutut esineet, joita päivittäin käytämme keittiösämme ja kylpyhuoneessamme.

Kuvassa 1 on esitetty keramiikan käsijärjestelmä. Kutakin keramiikkatuoteluottuvuutta edustavista alakäsitteistä on annettu pari esimerkkiä. Esitetty jako ei suinkaan ole ehdoton eikä ainoa mahdollinen, mutta se vastaa suomalaista käytäntöä. Usein esitetään jako, jossa ensiksi erotetaan toisistaan hieno- ja karkeakeramiikka.

Yhteiset tekijät

Kaikella keramiikalla on kaksi yhteistä tekijää: maaperästä saatava savi on tärkein raaka-aine ja polttaminen hyvin korkeassa lämpötilassa oleellinen valmistusvaihe.

Hieman yksinkertaistaen muitakin yhteisiä ominaisuuksia on runsaasti. Raaka-ainetta on helppo muokata, keramiikka on kovaa, kulutusta ja korkeita lämpötiloja kestävä. Sen monet sähköiset ja kemialliset ominaisuudet ovat erinomaisia. Raaka-ainetta on runsaasti ja halvalla saatavissa. Toisaalta keramiikka on haurasta, sen valmistus vaatii paljon energiaa, valmistustarkkuus on huonoa, jälkityöstö vaikeaa ja korjaaminen miltei mahdotonta. Historiallisesti jännittävä yhteinen tekijä on myös se, että keramiikan valmistus lie-nee keksitty kaikissa eloonjääneissä kulttuureissa ja muutamassa muussakin jo kauan ennen kuin kulttuurien välillä on ollut mitään vuorovaikutusta.

Keramiikkamateriaalit

Keramiikkamateriaalien väliset erot johtuvat raaka-ainemassan koostumuksesta, polttolämpötilasta tai molemmista. Karkeasti ottaen keramiikka voidaan jakaa kolmeen ryhmään seuraavasti: matalapolttokeramiikka, kivitavara ja posliini. Jako on hieman epämääräinen, eivätkä kaikki mainitut termit ole täysin onnistuneita tai edes vakiintuneita.

Englanninkielisen termin *earthenware* kääntäminen muille kielille on erityisen hankalaa. Tässä esitetty *matalapolttokeramiikka* on pitkä ja kankea. *Huokoinen keramiikka*, jota näkee joskus käytettävän, on harhaanjohtava, koska lasitettu keramiikka ei ole käyttäjän kannalta enää lainkaan huokoinen. Kolmas tavallinen termi, *savitavara*, sopisi paremminkin *keramiikka*-termin synonyymiksi. Käyttökeramiikasta tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi fajanssi ja majolika, jotka ovat läpinäky-mättömällä lasitteella päällystettyä matala-

polttokeramiikkaa, sekä lähes kaikki rakennuskeramiikan tuotteet.

Termin *stoneware* vastineista parhaat ovat *kivitavara* ja *kiveistavara*. Termien *korkeapolttokeramiikka* ja *tiivis keramiikka* käyttöä voidaan perustella lähinnä analogialla edellisen ryhmän kanssa. Suuri osa koristekeramiikasta ja lisääntyvä osa käyttokeramiikasta on juuri kivitavaraa.

Vastoin varsin yleistä harhakäsitystä myös posliini on keramiikkaa. Sen pääraaka-aine on kaoliini, polttolämpötila hyvin korkea ja keskeiset ominaisuudet kaikille hyvin tuttuja; posliini on valkoista ja läpi-kuultavaa. Posliiniesineet voidaan tehdä paljon ohuemmiksi kuin esimerkiksi fajanssiesineet. Taloustavaran lisäksi useimmat sähkötekniikan keramiikan ja saniteettikeramiikan tuotteet ovat posliinia.

Savi, savea, savesta...

Keramiikan tärkein raaka-aine on siis savi. Savilajeja on useita. Geologisesti savet ovat sedimentaatio- tai rapautumistuotteita ja kemiallisesti pääasiassa silikaatteja. Lisäaineiden ja epäpuhtauksien vaikutus savien ominaisuuksiin on merkittävä.

Tavallinen kotimainen luonnonsavi eli harmaa savi onkin punasavea, koska se poltossa muuttuu tiilenpunaiseksi. Muista savilajeista mainittakoon tässä vain posliinin pääraaka-aine kaoliini eli kiinansavi. Saven lisäksi keraamiset massat sisältävät ns. kovia materiaaleja, yleensä kvartsia ja maasälpää.

Työtapoja

Savimassaa voidaan muokata tai työstää eri tavoin eri käyttötarkoituksia varten. Savea voidaan ainakin valaa, puristaa ja muovata. Muovaus voi tapahtua käsin tai dreijan avulla. Muovauksen jälkeen keramiikkaesineet poltetaan yhteen tai useampaan kertaan. Polttouunin lämpötila voi olla jopa 1400°C. Poltossa massa sintrautuu, mikä tarkoittaa sitä, että kovat materiaalit ainakin osittain sulavat, täyttävät massan huokokset ja liimaavat savihiukkaset yhteen.

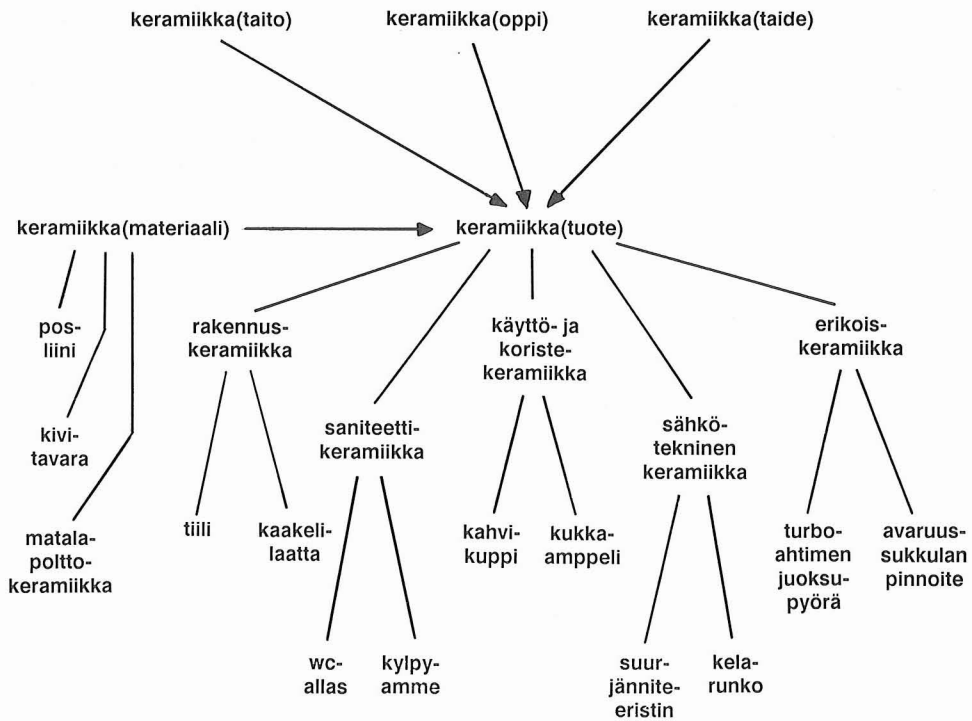
Useat keramiikkaesineet lasitetaan ennen viimeistä polttoa. Koska työtä ja sen tulosta kuvaavat termit menevät usein sekaisin, on syytä korostaa, että lasitus saa aikaan esineen pinnalle lasitteen. Polton aikana lasite sulaa ja jäähtyessään se muodostaa esineen pinnalle ohuen lasimaisen kerroksen, joka tekee pinnan siileäksi, tiiviiksi ja kemikaaleja kestäväksi. Keramiikkaesine voidaan toki jättää lasittamattakin, niin kuin esimerkiksi rakennustilistä havaitaan. Koristekeramiikassa lasittamatonta punasavitavaraa nimitetään *terrakotaksi* ja lasittamatonta posliinia *biskviitavaraksi* tai *korpputavaraksi*.

Alan ammatteja

Savenvalajan ammatti on vanhimpia ja jo alun pitäen arvostetuimpia käsityöläisammattajeja. Jo siitäkin syystä nimeke on edelleen täysin käyttökelpoinen, vaikka valaminen onkin vain yksi keramiikan valmistusmenetelmä. Valitettavasti nimike on kuitenkin unohtumassa ja korvautumassa byrokraattis-mielikuvituksettomalla nimikkeellä *keramiikkatyöntekijä* tai avuttomalla uudissanalla *artesaani*.

Varsinaisessa keramiikkateollisuudessa ammatit ovat hyvin eriytyneitä. Siellä toimii muotintekijöitä, valajia, dreijareita, lasittajia, viimeistelijöitä, unimiehiä ja monia muita. Keraamikko taas on alan ammattilainen, jonka taustaan kuuluu oleellisena osana myös taiteellista koulutusta. Monet keraamikot työskentelevät yrittäjinä omassa pienessä työpajassaan, jota yleensä nimitetään *keramiikkapajaksi* tai *savipajaksi*. Menestynyt, taiteellisesti kunnianhimoinen ja uniikkituotantoon suuntautuva keraamikko taas nimittää työtilaansa usein *studioksi*.

Nimikettä *keramiikkataiteilija* on syytä käyttää varoen. Ainakin henkilöt, jotka ovat saaneet alan ylimmän koulutuksen ja pitäneet omia näyttelyitä ja jotka alan taiteilijaliitto on hyväksynyt jäsenikseen, pyrkivät omimaan nimikkeen vain itselleen. Jotkut taas ovat tunnetusti sitä mieltä, että taiteilija on jokainen, joka itseään sellaise- na pitää.

Kuva 1. Keramiikan käsitejärjestelmä.

Sanastoa

1 keramiikka

sv keramik
 en ceramics
 de Keramik f
 fr céramique f

2 sähkötekni-keramiikka

sv elektroteknisk keramik
 en electroceramics
 de elektrotechnische Keramik f
 fr

3 saniteettikeramiikka

sv sanitetskeramik
 en ~sanitary china
 de Sanitärkeramik f
 fr ~porcelaine sanitaire f

4 pottery

fi ~käyttö- ja koristekeramiikka
 sv ~bruks- och prydnadskeramik
 de ~Geschirr- und Kunstkeramik f
 fr ~poterie f

5 rakennuskeramiikka

sv byggnadskeramik
 en ~building earthenware
 de Baukeramik f
 fr céramique de bâtiment f

6 advanced ceramics

fi ~erikoiskeramiikka
 sv
 de
 fr

7
savi

sv finlera, lera
en clay
de Ton m
fr argile f

8
matalapolttokeramiikka; mieluummin
kuin: huokoinen keramiikka; ei: savitavara

sv lergods, krukmakargods (pl)
en earthenware
de Tonware n
fr terre cuite f

9
kivitavara, kiveistavara; mieluummin
kuin: korkeapolttokeramiikka, tiivis kera-
miikka

sv stengods, flintgods (pl)
en stoneware
de Steingut n
fr grès céramique m

10
posliini; ei: porsliini

sv porslin n
en porcelain, china
de Porzellan n
fr porcelaine f

11
punasavi

sv rödlera
en red clay
de roter Ton m
fr boue rouge f

12
kaoliini, kiinansavi

sv kaolin
en China clay, kaolin
de Kaolin n
fr kaolin m, bol blanc m

13
dreija; mieluummin kuin: muovauspyörä;
ei: treija, savenvalusorvi

sv dreja, drejskiva
en potter's wheel, throwing wheel
de Töpferscheibe f
fr disque de potier m, disque du tour
m

14
polttouuni, uuni

sv ugn
en kiln, oven
de Brennofen m, Ofen m
fr four m

Englannin kielen termiä *oven* käy-
tetään vain teollisuusuunista,
muutoin aina: *kiln*.

15
lasitus

sv glasering
en glazing
de Glasieren n
fr glaçage m

16
lasite; ei: lasitus

sv glasyr
en glaze
de Glasur f
fr glaçure f

17
fajanssi

sv fajans
en faïence
de Fayence f
fr faïence f

18
majolika

sv majolika
en maiolica
de Majolika f
fr majolique f

19
terrakotta

sv terrakotta
en terra cotta
de Terrakotta f
fr terra-cotta f

20
polttaa keramiikkatuotteita

sv bränna
en fire
de brennen
fr

21
savenvalaja

sv krukmakare
en potter
de Töpfer m, Töpferin f
fr potier m, potière f

22
keraamikko

sv keramiker
en ceramist
de Keramiker m, Keramikerin f
fr céramiste m

23
keramiikkapaja, savipaja

sv keramikverkstad
en pottery
de Töpferei f
fr poterie f

24
keramiikkataiteilija

sv keramikkonstrnär
en ceramic artist
de
fr céramiste d'art m

Loppusanat

Normaalin Terminfo-perinteen mukaan julkaisija, toimittaja ja kirjoittaja yllyttävät jo etukäteen kiittäen lukijoita esittämään palautetta myös tästä kirjoituksesta. Erityisen toivottavia ovat kommentit siitä, miten huipputekniikkaa edustava erikoiskeramiikka suhtautuu esitettyyn käsitejärjestelmään. Pitäisikö ehkä keraami ottaa matalapolttokeramiikan, kivitavaran ja posliinin vieruskäsitteeksi? Vai ovatko erikoiskeramiikka ja perinteinen keramiikka niin kaukana toisistaan, että alojen käsittely yhdessä ei ole edes perusteltua? Mitkä olisivat sopivat termit; mikä itse asiassa on alan oikea nimi, onko löydettävissä parempia termejä kuin esim. *keraami* jne.?

Kiinteistöhoitoalan sanasto tekeillä

Tekniikan Sanastokeskus osallistuu Ympäristöministeriön ja Suomen kaupunkiliiton toimeksiannosta KIMI-projektiin liittyvän sanaston laatimiseen. *KIMI* on lyhenne Kiinteistönhoidon suunnittelu- ja mitoitusjärjestelmästä, joka siis on itse KIMI-projektin tavoite.

KIMI-sanastossa on tarkoitus määritellä noin 100 kiinteistöhoitoalan käsitettä. Termit käsitellään vain suomeksi.

Yksi tämän sanaston laatimiseen liittyviä ongelmia on siinä, että termistön käyttö eri organisaatiotasolla ja eri organisaatioissa poikkeaa joiltakin osin toisistaan.

KIMI-sanastossa painotus on suoritusastolla, mikä merkitsee mm. muutamia näennäisiä poikkeamia vuonna 1984 julkaistusta *Kiinteistösanastosta (TSK 4)*.

KIMI-sanaston julkaisutavasta ei ole vielä lopullisesti päätetty, mutta aineisto syötetään aikanaan myös Tekniikan Sanastokeskuksen termipankkiin, TEPAan. KIMI-sanastosta kiinnostuneet voivat kysyä lisätietoja Suomen kaupunkiliitosta projektipäällikkö *Jukka Voijolalta*, puh. (90) 771 2049 tai Tekniikan Sanastokeskuksesta *Olli Nykäselältä*, puh. (90) 731 5205.

SAMMANDRAG

Terminologer till er tjänst

TSK:s huvuduppgift är att åstadkomma finsk- och svenskspråkiga ordlistor, som är anpassade till finländska förhållanden. TSK:s terminologer är ämnesexperter inom området terminologi och ordlistearbete. De hjälper och ger råd i allt som rör teknisk terminologi. TSK deltar i ordlistearbete, organiserar kurser, erbjuder termtjänst osv. (s. 3)

Specialnummer om NORDTERM

Nordisk tidskrift för fackspråk och terminologi 2/88 är ett engelskspråkigt specialnummer om NORDTERM. Artiklarna beskriver terminologiarbete i de nordiska länderna samt NORDTERMs organisation, målsättningar och verksamhetsformer. Om Du är intresserad av specialnumret, ta kontakt med TSK. (s. 4)

Plock ur termtjänsten

I detta nummer ger vi finska termer för några engelska förkortningar i anslutning till dataöverföring. Nu för tiden används dessa förkortningar även i finskspråkiga texter, vilket kan leda till förvirring.

Finska facktexter vimlar av ord som "översatts" från engelska genom tillägg av ett *i* i slutet av det engelska ordet. Vi behandlar två av dessa ord, *server* och *videoprinter*, och rekommenderar som finska motsvarigheter *palvelin* respektive *videovedostin*. Dessutom behandlar vi begreppet 'laajakuvatelevisio' (vidbildstelevision), engelskans 'flat file' samt synonymer *polttoaineen ruiskutus* och *polttoaineen suihkutus* (bränsleinsprutning).

Till sist ger vi en engelsk definition av det nu så aktuella begreppet 'integration'. (s. 5)

Hur kunde termtjänsten utvecklas?

Alla hoppas att TSK:s termtjänst kunde ta emot flera frågor än den gör för närvarande. Ibland har man frågat oss om det inte vore möjligt att förbättra situationen genom att ta i bruk telekopiering, elektronisk post e. d. Tyvärr är termtjänsten bara en del av TSK:s verksamhet och därför kan vi inte sätta av mera arbetstid för den. (s. 7)

En mångfald mobiltelefoner

Seija Suonuuti förklarar nya mobiltelefontermer som kommit till i takt med teknikens snabba utveckling. Eftersom termbruket i finskan ännu är mycket vacklande, presenterar hon det engelska begreppssystemet med en engelsk-finsk miniordlista. (s. 8)

Boknytt

TSK:s *Säkerhets- och bevakningsordlista* (TSK 15) är under tryckning. Ordlistan innehåller drygt 200 finska termer med definitioner på finska och svenska samt motsvarigheter på svenska, danska, norska, engelska och tyska. Den omfattar termer inom området risk management, skadeförebyggande verksamhet, bevakning och teknisk övervakning.

Färg- och lackteknisk ordlista utgiven av Tekniska nomenklaturcentralen presenteras på svenska.

Rådet för teknisk terminologi har gett ut en femspråkig ordlista för hydraulik och pneumatik, *Ordbok för fluidteknikk* (RTT 56). Ordlistan baserar sig i sin helhet på den internationella standarden ISO 5598-1985 *Fluid power systems and components — Vocabulary* och den innehåller 1070 norska termer med definitioner samt motsvarigheter på svenska, engelska, tys-

ka och franska. De norska termerna är både på bokmål och nynorsk om de två språkformerna inte har en gemensam form. (s. 11)

Keramiska ord

Jouko Nyyssönen redogör för några centrala begrepp i anslutning till keramik. Han presenterar ett begreppssystem där begreppet 'keramik' betraktas från olika synpunkter: t.ex. användningssyfte och råmaterial. En fyrspråkig ordlista ingår. (s. 13)

Ordlista för fastighetsskötsel under utförande

På uppdrag av Miljöministeriet och Finlands Stadsförbund medverkar TSK i ett ordlisteprojekt för fastighetsskötsel. I ordlistan kommer att ingå ca 100 finska termer med definitioner. (s. 17)

TEKNIIKAN SANASTOKESKUKSEN PALVELUKUPONKI

Pyydän lähettämään lisätietoja:

- TSK:n toiminnasta
- liittymisestä TSK:n jäsenyhteisöksi
- termipalvelusta
- TSK:n julkaisuista
- termipankki TEPAsta

Tilaan:

_____ kpl termipankin käyttöopasta à 80 mk

Toivon yhteydenottoa puhelimitse p.

Nimi

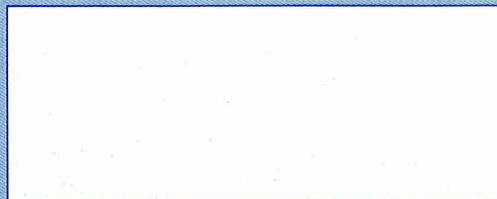
Yritys

Osoite

Uusi osoite:

Palautetaan osoitteeseen: Tekniikan Sanastokeskus
Sörnäisten rantatie 25
000500 HELSINKI

Valtion painatuskeskus
Aikakausjulkaisut
PL 516
00101 Helsinki

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS RY (TSK) CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI RF

TSKn ensisijaisena tehtävänä on saada aikaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekniikan alojen sanastoja.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäseninä on teollisuus- ja liikelaitoksia, käännöstoimistoja ja aatteellisia yhdistyksiä.

TSK toimii yhteistyössä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa.

TSKn sanastotyön päämuotoja ovat osallistuminen sanastoryhmien työskentelyyn, sanastoluettelot, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee erikoisalojen sanastoja ja sanaluetteloita. Nämä tallennetaan myös suoraikäyttöiseen termipankkiin TEPAan.

TSKn kirjastossa on tekniikan ja lähialojen sanastoja, käsikirjoituksia, yritysten ja laitosten sanastoja sekä koti- ja ulkomaisia sanastostandardeja.

TOIMISTO JA KIRJASTO:

Sörnäisten rantatie 25 (6 krs.)

00500 Helsinki

puh. (90) 731 5205, (90) 731 5206

Avoimna klo 8.00—16.15

(kesäisin 8.00—15.15)

Termipalvelu klo 9.00—11.00

puh. (90) 738 831

Jäsenten termipalvelu ja maksullinen

termipalvelu klo 10.00—14.00

puh. (90)735 568